Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 21 (119) | Warszawa, 20 maja 1939 r. | Rok IV

TREŚĆ:

A. WEBER
Adwokat

POTRĄCALNOŚĆ WYDATKÓW NA ODNOWIENIE URZĄDZEŃ FABRYCZNYCH

*Glosa do wyroku NTA z d. 9.12.1938, l. rej. 3229/35 *)*

I

Według art. 8 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym z przychodów nie mogą być potrącone *wydatki na powiększenie lub ulepszenie źródła dochodu.* Z przepisu art. 6 cyt. ustawy wynika, że zasady tej w

*) Ogłoszonego niżej str. 347.

odniesieniu do budynków, maszyn i wszelkiego rodzaju martwego inwentarza nie należy tłumaczyć zbyt ściśle. Gdy, mianowicie, powiększenie lub ulepszenie źródła dochodu wyraża się w nabyciu maszyny, wzniesieniu budynku lub zakupieniu inwentarza martwego, wydatek na taki cel poniesiony, stanowiąc w istocie swej wyłożony z góry koszt osiągnięcia dochodu, może być potrącany z przychodów w drodze *odpisań na zużycie* w ciągu tych lat, na których przestrzeni wspomniane przedmioty służą celom przedsiębiorstwa. Co więcej, *jeżeli normalny okres zużycia nie przekracza pięciu lat,* koszt inwestycji, które spowodowały ulepszenie lub powiększenie źródła dochodu, może być odpisany przez osoby prowadzące prawidłowe księgi handlowe jednorazowo już w roku poniesienia wydatku.

Wreszcie, o ile w drodze prawidłowo dokonanych corocznych odpisań na zużycie nie została spisana na straty cała wartość inwestycji, *niezamortyzowana jej cena może być uwzględniona jako potrącalna* strata w momencie ujawnienia jej, np. w razie usunięcia maszyny jako niezdatnej do użytku, zburzenia budynku z nakazu władzy (wyrok NTA l. rej. 10528/34, OBP, 1938, str. 302), pożaru (wyrok NTA, l. rej. 975/28, Hasł, poz. 38) itp.

W szczególnośc i też, *jeżeli chodzi o zastąpienie nową maszyną maszyny zużytej, jeszcze niezamortyzowanej, w całości, mimo prawidłowych odpisów,* uwzględnienie wynikającej stąd straty nastąpić powinno w drodze potrącenia z przychodów odpowiedniej kwoty, przy jednoczesnym zaaktywowaniu wartości nowej maszyny, podlegającej odtąd normalnej amortyzacji. Jeżeli np. maszynę, figurującą w księgach z wartością 10.000 zł (przy systemie amortyzacji pośredniej), po odpisaniu na zużycie w ciągu kilku lat 6.000 zł, zastąpiono, wskutek jej przedwczesnego żużycia się, nową za cenę 15.000 zł, należy spisać na straty sumę 4.000 zł (niezamortyzowaną część ceny), usunąć z rachunku ruchomości starą maszynę i umieścić na tym rachunku nową z wartością 15.000 zł, amortyzując następnie tę ostatnią do wysokości 1500 zł rocznie.

Z orzecznictwa NTA wynika, że w takim przypadku możliwy jest także *inny sposób uwzględnienia — jako potrącalnych — kosztów odnowienia zużytych urządzeń.* NTA dopuszcza mianowicie potrącenie z przychodów danego roku wydatków na nabycie *nowych* urządzeń w tej ich części, w której przewyższają one wartość, wzgl. część wartości starego urządzenia zamortyzowaną przez dokonane uprzednio prawidłowe odpisania na zużycie (wyroki NTA z d. 30.10.1931 r., l. rej. 5161/29, Zb. wyr. 488 S; z d. 7.12.1931 r., l. rej. 6400/29, Zb. Wyr. 511 S; z d. 17.1, 1934 r., l. rej. 548/31, OPA poz 592 i inne). W przytoczonym wyżej przykładowo przypadku prowadziłoby to do spisania na straty 9.000 zł (15.000—6.000). Zaaktywowaniu podlegałaby natomiast suma 6.000 (15.000 —9.000), zaś podstawę dla nowego okresu amortyzacyjnego stanowiłaby w dalszym ciągu suma 10.000 zł (4.000 + 6.000). *Ta metoda jest jedynie możliwa, gdy chodzi o nakłady dotyczące używanych w dalszym ciągu urządzeń, jak np. gruntowny remont maszyny, zastąpienie zużytej jej części itp.* Gdy natomiast wprowadza się do przedsiębiorstwa nowe obiekty o własnej podstawie oraz okresie amortyzacji, prawidłom księgowości odpowiada spisanie na straty niezamortyzowanej części wartości starych

urządzeń przy całkowitym aktywowaniu nowych. Unika się przy tym również kolizji z przepisem art. 8 pkt 1 ustawy o pod. doch., który nie pozwala na natychmiastowe potrącenie w jakiejkolwiek części wydatków na ulepszenie lub powiększenie źródła dochodu, co ma bezwzględnie miejsce w przypadku zastąpienia zużytego urządzenia bardziej wydajną maszyną (ob. glosę Jana Urbana w OPA, 1934, poz. 592).

Stwierdzić więc należy, że *wydatek na nabycie maszyny podlega w ostatecznym wyniku* (o wyjątkach mowa niżej) *potrąceniu w całości z przychodów *) jako koszt ich osiągnięcia*, a mianowicie w zależności od warunków — bądź jednorazowo (art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch), bądź też w drodze rocznych odpisań na zużycie, wreszcie — przy usunięciu maszyny z przedsiębiorstwa jako zużytej (ob. wyżej), mimo że wprowadzenie maszyny może łączyć się z powiększeniem, ulepszeniem lub stworzeniem źródła dochodu (ob. glosę H. Sanda w OPA, 1938, poz. 2427).

II

Uwzględnienie jako potrącalnych kosztów inwestycji, musi jednak pozostawać według orzecznictwa NTA w związku z ich zużywaniem się. *Zużycie maszyny jest skutkiem jej rzeczywistego uczestniczenia w procesie produkcyjnym lub nawet działania sił przyrody w okresie jej bezczynności. Zużycie może polegać również na deprecjacji ekonomicznej*, jeżeli wskutek postępu techniki w danej gałęzi produkcji, posiłkowanie się starymi maszynami, jeszcze zdatnymi do produkcji, naraża przedsiębiorstwo na utratę zdolności konkurencyjnej. Stare maszyny w tym przypadku wprawdzie nie „zużyły się" w znaczeniu fizycznym, ale mimo to *„przeżyły się"*, co czyni konieczność ich odnowienia niemniej palącą. Strata, wynikająca z wycofania jeszcze niezamortyzowanej maszyny, jako nieodpowiadającej zmienionym warunkom produkcji, nie różni się pod względem gospodarczym od takiej straty w razie usunięcia maszyny z powodu jej zużycia. Potrzebę jednakowego traktowania omawianej straty w obu przypadkach zdaje się już uznawać ogłoszone w niniejszym numerze OBP (str. 347) orzeczenie NTA z d. 9.12.1938 l. rej. 3229/35, w którym czytamy: „Straty poniesione skutkiem takiego zmniejszenia się wartości *(w wyniku demodernizacji maszyn)* mogą być uwzględnione, poza odpisami na zużycie, w momencie ich efektywnego ujawnienia się — w ramach art. 6 jako straty w przedmiotach służących do osiągnięcia dochodu".

(cdn.)

---

*) Nie inaczej jest, o ile chodzi o inwentarz żywy. Wydatek na zakupno koni w miejsce zużytych, zatem wydatek na inwentarz żywy, nie ulegający amortyzacji jest zasadniczo potrącalny z przychodów, NTA, l. rej. 7621/30. Hasf. poz. 32.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

145.

INWENTARZ. WPŁYW SPORADYCZNEGO NIEISTOTNEGO UCHYBIENIA NA OCENĘ KSIĄG.

Jeśli inwentarz sporządzony został tak dalece ogólnikowo, że z tego powodu stwierdzenie kompletności inwentarza jest niemożliwe, wniosek o nieprawidłowości ksiąg jest usprawiedliwiony bez potrzeby pozytywnego ustalenia niekompletności inwentarza.

W wypadku stwierdzenia jednego sporadycznego wypadku opóźnienia zapisu, władza podatkowa, uznając księgi z tego powodu za nieprawidłowe, winna uzasadnić, dlaczego ten wypadek uznała za tak istotny w zakresie całokształtu prowadzonej księgowości, iż on sam jeden mógł spowodować uznanie całej księgowości za nieprawidłową.

NTA, 8 kwietnia 1938, I. rej. 2534/36.

Z uzasadnienia: Jak wynika z treści zaskarżonego orzeczenia, władza pozwana uznała księgi handlowe skarżącego za nieprawidłowe z powodu 1) niesporządzenia inwentarzy na dzień 1.1.1934. 2) ogólnikowego oznaczenia towarów w inwenturach, sporządzonych na dzień 31.12.1932 i 1934 i 3) nieprowadzenia ksiąg à jour.

Co się tyczy dyskwalifikacji ksiąg z powodu ogólnikowego oznaczenia towarów w inwentarzach, sporządzonych na dzień 31.12.1932 i 1934, bez podania ścisłego ich gatunku i pochodzenia, to powyższe przesłanki faktyczne opierają się na ustaleniach protokółów rewizji ksiąg z 3.6.1935 i z 7.12.1935. Z protokółów tych wynika, że *w inwentarzach brak było oznaczenia pochodzenia, marek poszczególnych towarów, jak również w wielu wypadkach oznaczenia gatunku, np. ubrania, płaszcze i materiały ubraniowe nie miały oznaczenia,czy są wełniane, czy z innego materiału, i że nie można było skontrolować podanej w inwentarzu ceny z cenami fakturowymi* (cenami zakupu)... Merytorycznie skarżący bronił się przeciwko orzeczeniu w tym punkcie w płaszczyźnie niekompletności inwentarza, sądząc, że władza byłaby uprawniona do ujemnego wniosku, gdyby stwierdziła, że inwentura jest niekompletna. Skarżący jest w błędzie. *Jeżeli bowiem spis majątku czyli inwentarz sporządzono ogólnikowo tak dalece, że zupełność inwentarza z tego powodu nie da się stwierdzić, ujemny wniosek o mocy dowodowej lub też nawet o sposobie prowadzenia ksiąg może być uzasadniony bez konieczności pozytywnego stwierdzenia, że inwentura jest nie kompletna.* Taka niedokładna bowiem inwentura uniemożliwia władzy wykonanie prawa i obowiązku oceny spisu majątku w płaszczyźnie jego zupełności... Co się tyczy ostatniego powodu dyskwalifikacji ksiąg, to władza oparła go na fakcie, że *opłatę za przewóz kolejowy towaru, uiszczoną 27.10.1934, zaksięgowano dopiero 3.11.1934 łącznie z należnością fakturową za towar.* Skarżący nie kwestionuje okoliczności faktycznej, na której władza oparła ustalenie o nieprowadzeniu ksiąg à jour, sądzi atoli, że nie mogła ona stanowić podstawy do przyjęcia, że księgi prowadzone są nieprawidłowo, gdyż co najwyżej mógłby się zgodzić z tym, że bardziej formalną rzeczą jest księgować przewoźne bezwłocznie po uiszczeniu. a nie oczekiwać na nadesłanie faktury. Otóż *opóźnione księgowanie zaszłości gospodarczych, jako niezgodne z zasadami prawidłowego księgowania, może, aczkolwiek nie zawsze musi, uzasadniać uznanie ksiąg za*

nieprawidłowo prowadzone. Zależy to od okoliczności danego przypadku, których *ocena należy do władzy.* W danej sprawie chodzi atoli o *jeden sporadyczny wypadek opóźnienia zapisu* na drobną kwotę i to o kilka dni a *akta nie zawierają żadnych bliższych szczegółów, wyjaśniających powody, dla których władza ten sporadyczny wypadek uznała za — tak istotny w zakresie całokształtu prowadzonej księgowości, iż on sam jeden mógłby uzasadnić uznanie całej księgowości za nieprawidłową.*

Niejednokrotnie wypowiadaliśmy pogląd, który znalazł swój wyraz w referacie naszym zgłoszonym na IV Ogólnokrajowy Kongres Księgowych i Rzeczoznawców Księgowości w Katowicach (31.10—1.11. 1937, ob. OBP, 1937, nr 37, str. 557 i n.)—że „dana księgowość jako całość jest prawidłowa nie tylko w tym wypadku, gdy nie zawiera ani jednego błędu pod kątem widzenia nauki prawa i księgowości, ale również wówczas, gdy tak mało albo tak rzadko odchyla się od obowiązujących zasad, że twierdzić można ze znacznym przybliżeniem, iż tych zasad przestrzega". Wyżej ogłoszony wyrok NTA zawiera pogląd pokrywający się z wyżej zajętym przez nas stanowiskiem — skoro uznaje, że władza podatkowa winna uzasadnić, dlaczego uznała sporadyczne uchybienie za dyskwalifikujące księgowość jako całość.

Poruszone zagadnienie usiłowaliśmy oświetlić również w artykule naszym pt. „Ocena ksiąg handlowych pod względem wiarogodności i prawidłowości", OBP, 1938, nr 8, str. 113 i n. — Prof. Lulek w artykule pt. „Nieprawidłowe księgowanie a nieprawidłowe księgi handlowe", OBP, 1938, nr 31, str. 497 i n., poruszył interesujące nas zagadnienie i wypowiedział pogląd, że „jeden nieprawidłowy wpis nie może oznaczać nieprawidłowości całego systemu ksiąg handlowych".

146.

WYMIAR DODATKOWY.

Wymiar dodatkowy nie może być uzasadniony „później ujawnionymi" danymi zawartymi w księgach handlowych zbadanych przed pierwotnym wymiarem — chociażby władza wymiarowa orzekała pierwotnie nie na podstawie protokołu badania ksiąg, lecz na podstawie obliczenia dostarczonego przez urząd, który księgi zbadał.

NTA, 8 marca 1939, l. rej. 4285/36.

Z uzasadnienia: L. S. mieszkający w Bielsku, miał w r. 1929 prócz innych źródeł dochodu udział w spółce jawnej pf. „A" w Zabłociu. Na żądanie Urzędu Skarbowego w Bielsku Urząd Skarbowy w Żywcu podał na nadesłanej karcie kapitałów i praw majątkowych dochód płatnika w firmie „A". Dochód ten Komisja Szacunkowa przy Urzędzie Skarbowym w Bielsku włączyła do podstawy wymiaru podatku dochodowego na r. 1930. Wymiar ten stał się prawomocny. W grudniu 1934 Urząd Skarbowy w Żywcu przesłał Urzędowi Skarbowemu w Bielsku obliczenie dokonane na podstawie badanych ksiąg firmy „A", z którego wynika, że S. osiągnął w r. 1929 dochód w kwocie wyższej od pierwotnie ustalonej. Obliczenie to zawiera kwotę zysku bilansowego firmy i kilka pozycji, które należało doliczyć do zysku jako niepotrącalne, mianowicie rezerwę na straty z żyrowanych weksli, rezerwę na „ewentualne 6% delcredere", rezerwę na dyskont weksli, uznane odsetki od złożonego kapitału, inwestycje i nadwyżkę amortyzacji. Na tej podstawie Urząd Skarbowy w Bielsku dokonał dodatkowego wymiaru na r. 1930 Odwołania, w którym płatnik podniósł obok zarzutów merytoryczny zarzut braku „póź-

niej ujawnionych konkretnych okoliczności faktycznych", wymaganych przez art. 104 § 1 O. P. (poz. 346/34 Dz. Ust.), Komisja Odwoławcza orzeczeniem z 5 czerwca 1936 nie uwzględniła.

Skarga powtarza przede wszystkim przytoczony wyżej zarzut odwołania, twierdząc, że *okoliczności, mające uzasadnić wymiar dodatkowy, były już w chwili pierwotnego wymiaru znane władzy wymiarowej z bilansu firmy „A"* przedłożonego przez płatnika oraz z rewizji ksiąg tej firmy. Władza pozwana zaś w odpowiedzi na skargę broni legalności dodatkowego wymiaru na tej podstawie, że powyższe okoliczności „były a co najmniej mogły być znane jedynie Urzędowi Skarbowemu w Żywcu, ale nie Urzędowi Skarbowemu w Bielsku, który ani nie otrzymał bilansu firmy „A", ani też nie dokonał rewizji ksiąg tej firmy". W każdym razie *niesporne jest, że danych, uznanych za „później ujawnione", zaczerpnięto z tych samych ksiąg handlowych, na których opiera się wymiar pierwotny.* Otóż judykatura NTA — oparta wprawdzie na przepisach proceduralnych dawniejszych z czasu przed wejściem w życie O. P. (art. 98 tekstu poz. 134/36 Dz. Ust) — ustaliła zasadę, *iż nie mogą być kwalifikowane jako „później ujawnione" takie okoliczności, które widoczne były z ksiąg handlowych lub gospodarczych, zaofiarowanych przez płatnika na dowód i zbadanych przed wymiarem* (zob. wyroki z 25 listopada 1933 L. rej. 6046/30, Zb. wyr. nr 718 S[1], z 30 marca 1931 L. Rej. 692/29, Zb, wyr. nr 447 S, z 9 maja 1932 L. rej. 4986/30, Zb. wyr. nr. 568 S). Judykatura ta oczywiście brała pod uwagę ten stan rzeczy, jaki pod rządem dawnych przepisów proceduralnych, kiedy istniały jeszcze kolegialne władze wymiarowe, komisje szacunkowe, jeszcze wyraźniej występował niż obecnie pod rządem O. P., mianowicie, iż dowód z ksiąg przeprowadza z reguły nie bezpośrednio sama władza wymiarowa, ale za pośrednictwem delegowanego organu (rewidenta, buchaltera skarbowego), który ustala w protokóle dane istotne dla wymiaru (por. art. 84—87 O. P. poz. 134/36 Dz. Ust. i § 175 i nast. instrukcji podatkowej). Należy przyjąć— konkludują motywy wyroku NTA z 31 maja 1933 L. rej. 2877/31, OPA 343/33— *że dane, stwierdzone w protokole rewizji, zostały ujawnione wobec właściwej władzy podatkowej, którą w danym wypadku reprezentował wobec płatnika buchalter Urzędu Skarbowego.* Na gruncie tej judykatury stoi też widocznie władza pozwana, sądzi jednak, że ustalone w niej zasady nie odnoszą się do rozpatrywanego przypadku, ponieważ tu *protokół badania ksiąg otrzymała inna władza skarbowa, a nie władza wymiarowa.* Nie można jednak tej okoliczności przyznać decydującego znaczenia, jeżeli się zważy, że owa *inna władza skarbowa brała udział w czynnościach wymiarowych na wezwanie i z ramienia władzy wymiarowej, że zatem rewident przez nią delegowany uważany być musi w stosunku do płatnika za przedstawiciela władzy wymiarowej.* Zresztą w przypadku takiego wezwania, praktykowanego w razie prowadzenia ksiąg poza okręgiem właściwej władzy wymiarowej (por. obecnie § 179 ust. 1 instrukcji podatkowej), władza ta rozporządza w zasadzie samym materiałem jak w przypadku delegowania do badania ksiąg własnego urzędnika, mianowicie aktem urzędowym ustalającym wyniki badania. Wprawdzie zaś w niniejszym przypadku władza wezwana przesłała władzy wymiarowej tylko ostateczne konkluzje z badania ksiąg w postaci obliczenia dochodu i — jakoby wynikało z treści karty kapitałów i praw majątkowych, wypełnionej przez Urząd Skarbowy w Żywcu — odpis bilansu oraz rachunku zysków i strat (zamieszczoną na tej karcie wzmiankę o dołączeniu odpisu protokółu badania ksiąg następnie skreślono), a władza wymiarowa poprzestała na tych danych, nie żądając nadesłania protokółu badania ksiąg — jednak *jest to już kwestia ustosunkowania się władzy wymiarowej do treści otrzymanego urzędowego* aktu ustalającego wyniki badania, a zatem kwestia, która

według judykatury NTA (zob. m. in. powołane wyżej wyroki z 30 marca 1931 i z 31 maja 1933) nie ma wpływu na kwalifikację okoliczności faktycznych jako „później ujawnionych" i na związaną z tą kwalifikacją sytuację prawną płatnika.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

109.

ODPISANIE NA ZUŻYCIE W OKRESIE NIEUŻYWANIA OBIEKTU. STRATA Z POWODU DEMODERNIZACJI MASZYNY.

W okresach nieużywania lub nadmiernego użytkowania przedmiotu należy dla ustalenia wysokości odpisania na zużycie uwzględnić stopień rzeczywistego zużycia.

Straty poniesione wskutek tego, że postęp techniczny przyniósł nowe typy lub rodzaje maszyn i urządzeń mogą być uwzględnione nie w postaci odpisań na zużycie, lecz — w momencie ich efektywnego ujawnienia się — jako straty na przedmiotach służących do osiągnięcia dochodu (art. 6 ustawy o pod. doch.).

NTA, 9 grudnia 1938 r., I. rej. 3229/35, OPA 1939, poz. 2556 *).

Z uzasadnienia: Skarga zarzuca przede wszystkim, że wedle judykatury NTA amortyzacja w rozumieniu art. 6 ustawy o pod. doch. *jest amortyzacją matematyczną,* ustaloną na podstawie podzielenia pierwotnej wartości przez przypuszczalną ilość lat użytkowania, wobec czego okoliczność, czy dany przedmiot był w danym roku w użyciu, jest dla ustalenia wysokości odpisu na zużycie za dany rok obojętna. Zarzut ten nie jest trafny. *Podział wartości przez ilość lat użytkowania może być dokonywany celem ustalenia stopnia zużycia tylko w odniesieniu do tych lat, w których użytkowanie faktycznie miało miejsce,* zasada więc matematycznej amortyzacji może być stosowana *tylko w czasie normalnego użytkowania obiektu,* natomiast w okresach nieużywania lub nadmiernego używania obiektu musi być wedle judykatury NTA wzięty pod uwagę zgodnie z przepisem art. 6 ustawy stopień rzeczywistego zużycia (por. wyrok NTA z 14.10.1935 r. I. rej. 1939/33, OPA 1316). Stanowisko zajęte więc przez władzę w danym wypadku zgodne jest zarówno z przepisami ustawy, jak i z judykaturą NTA.

Drugi zarzut skargi dotyczy kwestii uwzględniania przy ustalaniu wysokości odpisów na zużycie maszyn i urządzeń ich demodernizacji. Zarzut ten również nie jest trafny. W pojęciu „zużycia", na którym opiera się przepis art. 6 ustawy, nie mieści się zmniejszenie się wartości obiegowej maszyn i urządzeń wskutek tego, że postęp techniczny przyniósł nowe typy lub rodzaje maszyn i urządzeń, służących temu samemu celowi, działających jednak bardziej ekonomicznie. *Straty poniesione skutkiem takiego zmniejszenia się wartości mogą być uwzględnione, poza odpisami na zużycie, w momencie ich efektywnego ujawnienia się — w ramach art. 6 jako straty w przedmiotach służących do osiągnięcia dochodu.* Wynika to także z zasady „matematycznej amortyzacji", na którą skarga się powołuje, w zasadzie tej bowiem odgrywają rolę tylko dwa czynniki: wartość pierwotna przedmiotu i okres jego używalności. *Przy ustalaniu okresu używalności oczywiście nie może być brana pod uwagę ewentualność demodernizacji,* *gdyż to jest czynnik co do czasu swego wystąpienia i swego zasięgu praktycznego na ogół nieobliczalny.*

*) Glosę do tego wyroku ob. wyżej str. 341.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

75.

POTRĄCANIE NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ.

Jeżeli ubezpieczenie pracownika jest obowiązkowe, pracodawca nie może potrącać z uposażenia pracownika części składki, przypadającej od pracodawcy, chociażby taki warunek był zastrzeżony w umowie.

SN, 30 marca 1938, C I 2413/37, Zbiór, 1939, poz. 69.

Z uzasadnienia: ...Słuszny jest drugi zarzut obrazy art. 21 RPR z 16.3.1928 (DURP p. 523), art. 104 i 134 RPR z dn. 24.11.1927 (DURP p. 911) przez uznanie, iż pozwany miał prawo potrącić z uposażenia skarżącego przypadające od pozwanego za ubezpieczenie w kasie chorych i ZUPU składki.

O ile bowiem chodzi o składki należne kasie chorych, to możność całkowitego potrącenia tych składek uzależniona była od tego, czy ubezpieczenie skarżącego było obowiązkowe, czy dobrowolne (art. 8 i 47 ustawy z dn. 19.5.1920 DURP p. 272), *o ile bowiem ubezpieczenie było obowiązkowe, to z mocy art. 21 RPR o umowie o pracę pracowników umysłowych pozwany nie miał prawa potrącać z uposażenia skarżącego części składki przypadającej od pracodawcy, mógł zaś dokonać takiego potrącenia, o ile ubezpieczenie było dobrowolne i całą składkę winien był uiścić skarżący.*

O ile zaś chodzi o składki do ZUPU. to na mocy art. 132 RPR z 24.11.1927 r. (DURP p. 911) *umowy, zmierzające do ograniczenia uprawnień pracowników, wynikających z tego rozporządzenia, są nieważne,* na mocy zaś art. 136 tychże przepisów pracodawcy ulegają nawet karze grzywny i aresztu, jeśli potrącają z uposażenia pracownika więcej, niż zezwala powołane rozporządzenia, skoro więc na mocy art. 104 pozwany winien był ze swoich funduszów uiścić składkę w wysokości 3/3 do 2/5 należności ZUPU, Sąd Okręgowy zaś ustalił, że na mocy umowy obowiązek uiszczenia całej składki przyjął na siebie skarżący i dlatego roszczenia skarżącego w kwocie zł 1.176 oddalił, to dopuścił się obrazy art. 104, 132 i 136 powołanego rozporządzenia, *taka umowa bowiem, jako ograniczająca uprawnienie pracownika, jest z samego prawa nieważna i nie może uprawnić pracodawcy do potrącenia z uposażenia pracownika tej części składki do ZUPU, które obciąża pracodawcę.*

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku obrotowym

Już po zamknięciu numeru otrzymaliśmy Dziennik Ustaw nr 44 za rb., w którym (poz. 287) zostało ogłoszone Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 19 kwietnia 1939 o wykonaniu ustawy z d. 4 maja 1938 o podatku obrotowym. Omówienie tego rozporządzenia odkładamy z konieczności do następnego numeru.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 19 KWIETNIA 1939 R.
L. D. V. 5959/3/39
w sprawie podatku od lokali i podatku od nieruchomości dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 11 z 1939 r. poz. 281)

W związku z zagadnieniami, dotyczącymi zasad ustalania podstaw wymiaru podatku od lokali i podatku od nieruchomości dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp., Ministerstwo Skarbu wyjaśnia i zarządza, co następuje:

I. Obowiązek podatkowy i stawka podatkowa podatku od lokali.

Osobami, zajmującymi wieloizbowe lokale, jak hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. oraz w konsekwencji tego osobami, obowiązanymi do opłacania podatku od tych lokali, w myśl art. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 505) są:

a) **najemcy lub dzierżawcy** lokali wieloizbowych, zajętych na hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. — o ile lokale te zostały przez właścicieli budynków oddane w najem lub w dzierżawę,

b) **właściciele** lokali wieloizbowych, zajętych na hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. — o ile lokale te znajdują się budynkach tychże właścicieli. a mieszczące się w nich hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. są prowadzone przez samych właścicieli.

Zgodnie z przepisem art. 5 pkt 2 dekretu, dla tego rodzaju wieloizbowych lokali właściwą jest z reguły 12%-owa stopa podatkowa.

Ponieważ jednak wspomniane hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. składają się przeważnie z pomieszczeń 1, 2 i 3 izbowych, które to pomieszczenia — gdyby nie były częścią lokali wieloizbowych — bądź byłyby wolne od podatku, bądź byłaby dla nich właściwą 8% owa stopa podatkowa, przeto Ministerstwo Skarbu poleca począwszy od roku 1939 pobierać od hoteli, pensjonatów, pokoi umeblowanych itp. podatek od lokali według 8%-owej stawki podatkowej. Pobór różnicy pomiędzy podatkiem wymierzonym według właściwej 12% stawki podatkowej a podatkiem, pobieranym według 8% stawki podatkowej, Ministerstwo Skarbu odracza do dalszych zarządzeń.

II. Zasady ustalania podstaw wymiaru podatku od lokali.

Za podstawę wymiaru podatku od wspomnianych lokali wieloizbowych na 2-letni okres wymiarowy stosownie do art. 4 powołanego dekretu należy przyjmować:

1) dla lokali, które w roku poprzedzającym okres podatkowy **były wynajęte** (wydzierżawione) — **komorne** (czynsz dzierżawny), jakie najemca (dzierżawca) zobowiązał się płacić wynajmującemu (wydzierżawiającemu) w roku, poprzedzającym okres podatkowy, przy czym, o ile odnośne lokale były wynajęte (wydzierżawione) łącznie z urządzeniem, koncesją itp. świadczeniami ze strony właściciela budynku, wówczas od komornego (czynszu dzierżawnego) należy potrącić ustaloną przez biegłych wartość tychże świadczeń pod warunkiem, że zostały one objęte komornym, a to zgodnie z przepisem § 14 ust. (3) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r. o wykonaniu dekretu o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 258);

2) dla lokali, które w roku, poprzedzającym okres podatkowy **nie były** wynajęte lub wydzierżawione, lecz w których były prowadzone hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. przez właścicieli budynków, mieszczących te lokale, względnie, które w tym roku były w ogóle nie zajęte — **wartość czynszową** z roku poprzedzającego okres podatkowy, obliczoną w wysokości komornego, jakieby uzyskał właściciel w razie wynajęcia lub wydzierżawienia lokalu przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, mających wpływ na wysokość czynszu. Ustalenie wartości czynszowej należy zawsze dokonywać przez biegłych, posiadających kwalifikacje z art. 70 § 3 O. P.

O ile zajdą okoliczności, przewidziane w art. 6 ust. (2) powołanego dekretu, wówczas podstawa wymiaru na drugi rok dwuletniego okresu wymiarowego może ulec zmianie.

III. Wymiar podatku od lokali dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp., położonych w miastach, będących uzdrowiskami lub letniskami.

W przypadku, gdy lokal wieloizbowy jest z reguły wynajmowany (wydzierżawiany), albo zajmowany przez właściciela tegoż na hotel, pensjonat itp. **wyłącznie w sezonie tj. przez pewien czas roku,** natomiast przez pozostały czas tego roku **jest w ogóle niezajęty** (nie jest w nim prowadzony hotel, pensjonat itp.), wówczas wymiar podatku od takiego lokalu ma być dokonany według zasad, podanych w części II niniejszego okólnika, lecz od podstawy, obliczonej w stosunku do czasu najmu (dzierżawy), określonego w umowie a dotyczącego **roku podatkowego,** względnie w stosunku do czasu faktycznego zajmowania lokalu przez właściciela (prowadzenia w nim hotelu, pensjonatu itp.) **w roku podatkowym.**

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu poleca, aby wymiar podatku od tego rodzaju lokali, położonych w miastach, będących uzdrowiskami lub letniskami, dokonywany był nie na okres dwuletni, lecz na rok podatkowy.

Celem ustalenia okresu najmu (dzierżawy) lub prowadzenia hoteli, pensjonatów itp. przez samych właścicieli w roku podatkowym, urzędy skarbowy mają opierać się przede wszystkim na wykazach nieruchomości, składanych co roku przez właścicieli budynków, następnie na umowach najmu (dzierżawy) oraz ewentualnie na wyniku przeprowadzonych w tym kierunku korespondencji i innych informacjach. Przy tym urzędy skarbowe powinny zwrocić uwagę właścicielom nieruchomości na obowiązek, wypływający z art. 62 ordynacji podatkowej.

Jeżeli z wykazu nieruchomości będzie wynikało, że w roku podatkowym hotel, pensjonat itp. nie będzie w ogóle prowadzony, wymiaru podatku należy na razie zaniechać. W razie jednakowoż stwierdzenia, że w ciągu roku podatkowego właściciel wydzierżawił hotel, pensjonat itp. lub rozpoczął w nim sam prowadzić wspomniane przedsiębiorstwo, wymiaru podatku należy dokonać od podstawy, ustalonej według wyżej podanych zasad.

Przykład.

Właściciel zeznał, że w roku 1939, tj. w roku podatkowym, pensjonat został wydzierżawiony (będzie prowadzony przez niego samego) na okres 6 miesięcy. W roku 1938, tj. poprzedzającym rok podatkowy, pensjonat ten był wynajęty przez okres 5-ciu miesięcy za czynszem netto 6.000 złotych, w pozostałych zaś miesiącach pensjonat ten nie był w ogóle prowadzony.

Podstawę wymiaru na rok 1939 będzie stanowiła kwota 7200 zł $\left(\frac{6.000\text{zł}}{5} \times 6 = 7.200 \text{ zł}\right)$.

IV. Wymiar podatku od nieruchomości.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku od nieruchomości dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp. należy stosować zasady podane w części II niniejszego okólnika w oparciu się na przepisach art. 6 ust. (2) i (3) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14) oraz § 16 ust. (3) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r. o wykonaniu powołanego dekretu (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 259).

V. Wymiar podatku od nieruchomości dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp., położonych w miejscowościach, będących uzdrowiskami lub letniskami.

Przy wymiarze podatku od nieruchomości dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp., położonych w miejscowościach (miastach, wsiach), będących uzdrowiskami lub letniskami, które są z reguły wynajmowane (wydzierżawiane) albo zajmowane przez właścicieli **wyłącznie w sezonie,** należy stosować zasady, podane w części III niniejszego okólnika.

Dla porządku zaznacza się, że począwszy od roku 1936 utraciły swą aktualność okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 23 marca 1926 r. L. D. P. O. 265/IV oraz z dnia 6 czerwca 1935 r. L. D. V. 31503/3/34 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 16, poz. 393).

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 39 z dn. 29 kwietnia 1939 r.

Rozporządzenia Ministrów: Rolnictwa z dnia 21.4.1939 o ustanowieniu specjalnej opłaty na cele, związane z gospodarką cukrową (poz. 257): — Skarbu z dnia 26.4.1939 o zniżkach celnych i zwolnieniach od ceł (poz. 258); — Skarbu z dnia 27.4.1939 w sprawie przepisów przejściowych, związanych z rozciągnięciem na ziemie odzyskane mocy obowiązującej ustawy z dnia 5.8.1938 o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (poz. 259).

Dziennik Ustaw RP. Nr 42 z dn. 8 maja 1939 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu: z dnia 5.8.1939 w sprawie zmiany taryfy celnej wywozowej (poz. 278).

Dziennik Ustaw RP. Nr 43 z dnia 11 maja 1939 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów: z dnia 29.4.1939 o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa PKP w związku z przyłączeniem do Polski ziem odzyskanych (poz. 283).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 11 z dn. 1 maja 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 17.4.1939 w sprawie zarachowywania o-

płat za upomnienia, pobieranych przez urzędy celne w postępowaniu egzekucyjnym (poz. 280); — z dnia 19.4.1939 w sprawie podatku od lokali i podatku od nieruchomości dla hoteli, pensjonatów, pokojów umeblowanych itp. (poz. 281).

Instrukcja Ministra Skarbu: z dnia 25 kwietnia 1939 w sprawie opłat od mąki i kaszy (poz. 282).

KSIĄŻKI NADESŁANE

Józef Czerwiński. Podręcznik księgowości handlowej. Metody włoska i amerykańska. Warszawa, 1939,

W słowie wstępnym autor pisze: „Przy opracowaniu niniejszej broszury, obejmującej wszystkie najważniejsze, podstawowe zasady księgowości, miałem na celu zaznajomienie czytelnika w sposób najbardziej popularny i przystępny, bez względu na jego wykształcenie i poziom intelektualny, z całokształtem tej nauki. Starałem się, by ujęcie zasad było przejrzyste i zrozumiałe dla każdego".

Uważamy, że Autor cel swój całkowicie osiągnął. Autor rozpoczyna wykład od przypomnienia nam, jakeśmy zapisywali w notesie „przychód" w postaci „kieszonkowego" i „rozchód" na „notes, ołówek, kino, scyzoryk, lody i lusterko". Trzymając nas w ten sposób „za rączkę", niczym troskliwa piastunka, Autor wprowadza nas krok za krokiem w arkana nauki księgowości. Język podręcznika jest tak popularny, a treść tak przejrzysta, że twierdzenie autora, iż nie wymaga od czytelnika żadnego przygotowania, nie jest w najmniejszym stopniu przesadą.

A mimo to, Autor omówił szczegółowo wszystkie podstawowe zasady nauki i przedstawił obrazowo — bo na bardzo licznych przykładach — podstawową praktykę księgowości włoskiej i amerykańskiej.

Praca zawiera tabelarycznie opracowane sposoby księgowania najczęściej napotykanych transakcji (ok. 200) oraz bardzo liczne tabele i wzory ksiąg. Praca jest owocem wieloletniego doświadczenia Autora jako pedagoga.

PORADNIA

335. *Gorliwy buchalter.*

1. **Księgę magazynową zakładu hurtowej sprzedaży mąki i kaszy,** przewidzianą w Rozp. Min. Skarbu z dn. 19.8. 1938 r., DURP, poz. 477 (wzór Nr 12) należy zamknąć, zgodnie z objaśnieniami, zawartymi w opisie tej księgi, na dzień 31 lipca, przez wyprowadzenie pozostałości mąki i kaszy na następny rok obrachunkowy (1.8 — 31.7). **Jeżeli zakład handlowy sprzedaje tylko mąkę i kaszę, prowadzenie księgi składowej, poza przewidzianą w cytowanym rozporządzeniu, jest zbędne, chociażby wszystkie księgi handlowe były zamykane z upływem roku kalendarzowego.** Wspomniana bowiem księga magazynowa, mimo iż okres jej prowadzenia nie pokrywa się z rokiem buchalteryjnym, **umożliwia „ustalenie przemian w zapasie i stanu końcowego (tych) towarów oraz kontrolę ścisłości inwentaryzacji na dzień bilansowy"** (por. OBP, 1938, str. 500, wyrok NTA).

2. Ob. OBP, 1938, str. 772, odpow. 668 pkt 2 (w powyższej odpowiedzi wyrazy „umowa zlecenia" należy sprostować na: „umowa o pracę").

2. **Prowizja potrącana na rzecz per-**

sonelu odbiorcy z sum, na jakie opiewają rachunki dla odbiorcy, nie podlega u sprzedawcy — jako koszt handlowe — wyłączeniu z obrotu podatkowego. Natomiast sumy, które byłyby dopisywane na rachunkach tytułem prowizji przyznanej przez odbiorców dla personelu sprzedawcy, nie podlegają—jako sumy nie stanowiące należności dostawcy—doliczeniu do jego obrotu.

4. Nie widzimy uchybienia.

5. **Przekreśleń** można dokonywać każdym atramentem, byle tylko pierwotny tekst można było odczytać (art. 55 § 4 KH).

6) **Farbowania wełny nie można uważać za czynność przygotowawczą** w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1a ustawy o pod. obrot.

7. Ob. odpowiedź OBP, Nr 19, str. 337, nr odp. 328.

336. *Księgowy A. K.*

W odpowiedzi Nr 258 (OBP, 1939, str. 272) nie wynika bynajmniej, że w każdym przypadku płacą podatek od całego obrotu zarówno komisant jak i komitent. Stwierdziliśmy, jedynie, że **jeżeli nawet komisant płaci podatek od całej sumy, uzyskanej ze sprzedaży** (bez względu na przyczynę takiego stanu rzeczy), komitent tym niemniej jest obowiązany opłacać podatek od całego obrotu (tj. całej sumy zapłaty należnej za towar — jak gdyby sprzedawał na własny rachunek).

337. *A. W. B.*

Podzielamy całkowicie Pańskie stanowisko. Istotnie, **przeniesienie zboża z głównego magazynu do innego składu, względnie umieszczenie towaru wprost w tym składzie, z pominięciem głównego magazynu, wystarczy uwidocznić w księdze składowej.** Zmiana, czy też wybór miejsca położenia towaru nie daje materiału dla wpisu zasadniczego, ponieważ nie wprowadza żadnej zmiany majątkowej. Gdyby jednak, ze względu na odmienne stanowisko rewidenta skarbowego, postanowił Pan ujawniać w amerykance rozmieszczenie towaru w składach, zamierzony przez Pana sposób księgowania, o ile go dobrze rozumiemy, nie budzi zastrzeżeń. Można, mianowicie, obciążyć (wg cen własnych) konto „Zboże na składach" na dobro rku „Zakup zboża", księgując odwrotnie w wypadku powracania zboża do magazynu głównego.

338. *Z. W.*

1. Książek w Poradni nie polecamy. W tej sprawie zechce Pan zwrócić się do naszego wydawcy. Nie możemy też w tym miejscu udzielać szczegółowych wskazówek co do założenia księgowości konkretnego przedsiębiorstwa.

2. **Różnica kursu, osiągnięta przy spłaceniu zaległych podatków papierami wartościowymi,** nie stanowi, naszym zdaniem, u osób fizycznych dochodu podatkowego (ob. OBP, 1938, str. 47, odpow. nr 52). Różnicę tę można księgować bezpośrednio na rku „Kapitału".

339. *W. I. R.*

Samochód, zakupiony w roku gosp. 1935/36 za cenę 5.500 zł, amortyzowany corocznie w wysokości 20%, został w roku 1938/39 zamieniony na nowy samochód za dopłatą 8.000 zł. Warość nowego samochodu stalona na 9.900 zł, zaś stary samochód został przy zamianie oszacowany na 1.900 zł. Jak należy księgować?

Przyjmujemy, że Pan stosował system amortyzacji pośredniej i że na koncie amortyzacji zapisano przed sprzedażą samochodu z tytułu jego zużycia 2.200 zł. W takim przypadku należy dokonać następujących zapisów: 1) Wn „Ruchomości" — 9.900 zł; Ma „Kasa" 8.000 zł, Ma „Ruchomości" 1.900 zł; 2) Wn „Amortyzacje", Ma „Ruchomości" — 2.200 zł (za przeniesienie sumy amortyzacji starego samochodu); 3) Wn „Straty i Zyski", Ma Rk Ruchomości — 550 za amortyzację do dnia sprzedaży samochodu; 4) Wn „Straty i Zyski", Ma Rk Ruchomości — 850 zł za stratę na sprzedaży samochodu. — Zapis sub 2 odpada, jeżeli stosował Pan amortyzację bezpośrednią, wskutek czego stary samochód w chwili sprzedaży figurował z wartością 3.300 zł (5,500 zł — 2.200 zł).

Zamiast księgować sumę 1.400 zł w całości jako stratę na sprzedaży samochodu, rozbiliśmy ją na właściwą (nie potrącalną u osób fizycznych) stratę na sprzedaży (850 zł) oraz na potrącalną stratę na zużyciu tego przedmiotu za czas od początku roku gospodarczego do chwili sprzedaży (550 zł), zakładając, przykładowo, że samochód sprzedano dn. 1 lipca, tj. w połowie roku (ob. nasz artykuł w OBP, 1939, str. 33 n.).

2. **U osób fizycznych zysk na sprzedaży przedmiotów majątkowych** (w szczególności sprzętu gospodarczego i starych maszyn) nie stanowi dochodu podatkowego (art. 7 p. 3 ustawy o pod. doch.).

3. **Koszty parcelacji** (przymusowej czy też dobrowolnej) **nie są potrącalne.**

4. **Nie ma podstaw dla dokonywania odpisów na „zużycie" sadu owocowego.**

340. *Orzesze.*

1. **Zysk, wykazany w bilansie zamknięcia spółki akcyjnej,** przenosi się do bilansu otwarcia następnego roku oraz na konto „Zyski z lat ubiegłych". Po zapadnięciu uchwały o zużyciu części zysku na dywidendę dla akcjonariuszy, obciąża się wspomniane konto na dobro rku „Dywidenda do podziału".

2. Bilansy otwarcia i zamknięcia należy przeprowadzić przez Dziennik Główny, jeżeli nie założono specjalnego dziennika bilansów.

3. Według art. 20 ustawy o podatku dochodowym **wszelkie wynagrodzenia wypłacane osobom należącym do składu zarządów, rad, komitetów nadzorczych i komisyj rewizyjnych osób prawnych są opodatkowane według działu II.—Jeśli wypłacona takiej osobie w ciągu roku „zaliczka" ma charakter kredytu,** tj. kwoty, za którą zostaje ta osoba obciążona ze względu na to, że wypłacona kwota może się tej osobie należeć lub nie, w zależności od pewnych przyszłych faktów — podatek dochodowy nie przypada. Z chwilą gdy zajdą okoliczności, które uczynią z wypłaconej zaliczki należność, przypadać będzie podatek dochodowy obliczony według zasad działu II. — Natomiast, **jeśli „zaliczka" ma charakter definitywnie należnego wynagrodzenia,** podatek dochodowy winien być potrącony przy wypłacie. Nie możemy opisywać tutaj **sposobu obliczenia podatku przy wypłatach wynagrodzeń nieperiodycznych.** Przykładowo ujęty sposób obliczenia podatku w tego rodzaju przypadkach znajdzie Pan w § 49 Rozp. Wyk. do ustawy o podatku dochodowym (Dziennik Ustaw RP, 1936 r., Nr 40, poz. 301).

341. *Długa 16.*

1. Odpowiedź nr 262 (OBP, 1939, nr 16) opiera się, o ile chodzi o obowiązek księgowych nie-pracowników płacenia podatku obrotowego, na art. 1 ust. 1 ustawy o pod. obrot. — Stawka wynosi 3% (art. 7 ust. 1 pkt 10 cyt. ustawy).

2. O tym, czy księgowy jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę czy też umowy zlecenia, decyduje całokształt okoliczności. W opisanych przez Pana

warunkach widzimy raczej stosunek zlecenia.

342. *M. H. Cz.*

Niewpisanie bilansu zamknięcia do Dziennika przed badaniem ksiąg nie może uzasadniać odrzucenia ksiąg jako nieprawidłowych, jeżeli brak ten został w następstwie uzupełniony (Por. OBP, 1938, str. 636, wyrok NTA, według którego nawet nieukończenie inwentarza w dniu badania księgowości nie stanowi nieusuwalnej wadliwości).

343. *Księgowy N. U.*

Księga Towarów o ile ma spełniać swoje właściwe zadanie, powinna umożliwiać również kontrolę wartości, nie zaś tylko ilości (jak ks. magazynowa). Nie ma przeszkód do prowadzenia kilku ksiąg towarowych dla różnych towarów.

2. Kategoria świadectwa przemysłowego nie ma wpływu na obowiązek prowadzenia tej lub innej księgi. — Co do obowiązku prowadzenia księgi magazynowej, zob. OBP, 1938, str. 500, wyrok NTA i glosę. — W księdze magazynowej należy otworzyć osobne konto dla każdego surowca, jak również dla gotowych wyrobów.

3. Do liczby pracowników, decydującej o kategorii świadectwa, zalicza się tylko robotników, zatrudnionych przy produkcji (lecz nie np. pracowników biurowych, ob. OBP, 1938, str. 13 i 180; OBP, 1939, str. 290).

4. Jeżeli **udziałowiec spółki z ogr. odp. jest w niej zatrudniony na podstawie osobnej umowy o pracę** (tj. nie na podstawie umowy spółki), podlega on ubezpieczeniu na ogólnych zasadach.

5. **Księgowanie towaru wysłanego „za pobraniem"** opisaliśmy w OBP, 1937, str. 477 n. Przy takiej wysyłce należy otworzyć konta: „Towary wysłane za pobraniem" i „Za pobraniem".

6. Opisana usterka o charakterze formalnym jest zbyt drobna, aby mogła spowodować odrzucenie ksiąg.

344. *P. E. M.*

Należy przeprowadzić korekturę ksiąg i zamknięcia ich sposobem już nieraz przez nas opisywanym (OBP, 1937, poz. 341) oraz złożyć sprostowane zeznanie.

345. *Księgowy Lwów.*

Nie widzimy konieczności używania bloczków o różnych kolorach dla utargów podlegających odmiennym stawkom.

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8.

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15